PROGRAMMANUS

PRODUCENT: HEIDI LIEKOLA
PROJEKTLEDARE: LISA WIMAN
SÄNDNINGSDATUM: 2019-09-21

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

Hei, ja tervetuloa kuuntelemaan UR:n uutta yläasteikäisille suunnattua uutisohjelmaa: ***Ajankohtaista suomeksi***. Minä olen Heidi Liekola ja tässä ohjelmassa aiheitamme ovat:

- Jääkiekkotähti innostaa nuoria lukemaan
- Sähköpotkulaudat puhuttavat
- Ruotsinsuomalainen Amanda kertoo suhteestaan suomen kieleen

Sähköpotkulautaonnettomuudet lisääntyneet Ruotsissa

— *Mut et sä saanut sen äsken toimimaan?*
— *Ei, ei tää toimi.*
— *Näissä ei oo varmaan akkuu niin sen takii nää ei toimi mitkään.*

Helsinkiläiset Milla ja Ville yrittävät saada sähköpotkulaudat käyttöönsä parin kilometrin matkaa varten. Nuoret aikuiset pitävät kulkupeliä hyvänä tapana liikkua, vaikka onnettomuudet sähköpotkulaudoilla ovatkin lisääntyneet rajusti.

Milla
Mun mielestä tää on silleen hyvä keksintö, jos näitä käytetään oikein ja turvallisesti.

Ville
Samaa mieltä, että jos näitä ajaa turvallisesti eikä aiheuta, liikennehäiriötä niin nää on tosi hyvä juttu. Nää helpottaa liikkumista ihan sikana. Pääsee nopeesti joka paikkaan, ja suht halvalla.

Ruotsin kuljetushallituksen mukaan vuonna 2018 onnettomuuksia raportoitiin heille neljä kappaletta. Vuoden 2019 kesän loppuun mennessä ilmoitettujen tapaturmien määrä on jo satakunta. Poliisi onkin tehostanut valvontaa kulkupelin käytön suhteen ainakin Tukholmassa. Sähköpotkulautojen turvallinen käyttö on tapetilla ympäri Eurooppaa.

äsken
nyligen /nyss
akku
batteri
tää / tämä
den här
nää / nämä
de här
sähköpotkulaudat
elsparkcyklar
pari
ett par / några
kulkupeli
åkdon
onnettomus / tapaturma
olycka
lisäntyneet
ökat
rajusti
krafitgt
keksintö
uppfinning
turvallisesti
säkert / tryggt
samaa mieltä
håller med / enig
liikennehäiriö
trafikstörning

Onko sulla ollu jotain läheltä piti tilanteita tai muuta semmosta näiden kanssa?

Milla
Ei oo kyllä, mutta mä en oo niin hirveen montaa kertaa näitä kokeillu. Mutta ei kyllä vielä mitään sattunu.

ihan sikana
väldigt mycket
suht halvalla
ganska billigt
kuljetushallitus
transportstyrelsen
satakunta
ett hundratal
tehostaa
intensifiera / trappa upp
valvonta
kontroll / tillsyn
olla tapetilla
vara på tapeten
läheltä piti tilanne
nära ögat, olyckstillbud
ei oo mitään sattunu
inget har hänt

Jääkiekkotähden lukupiiri kiinnostaa

Suomen jääkiekkomaajoukkueen maalivahti Kevin Lankinen on inspiroinut lukuharrastuksellaan. Nyt Lankisen sosiaalisen median lukupiirissä on jo yli kymmenen tuhatta seuraajaa. Lukupiirinsä ensimmäiseksi kirjaksi hän valitsi ilmastoaktivisti Greta Thunbergin *"Sydämen asioita"*. Lankisen esimerkin toivotaan innostavan nuoria lukemaan.

jääkiekkotähti
ishockeystjärna
lukupiiri
läsecirkel
jääkiekkomaajoukkue
ishockeylandslag
lukuharrastus
läsning som hobby
seuraaja
följare
"Sydämen asioita"
"Scener ur hjärtat"
toivotaan innostavan
önskas inspireras till

Minun suomenkieleni

Amanda Moilanen on 22-vuotias ruotsinsuomalainen, jolle suomen kieli on ollut osa arkipäivää aivan pienestä asti. Nyt hän kuitenkin opiskelee lukion englanninopettajaksi ja on siksi etsinyt muita keinoja käyttää kotikieltään / äidinkieltään.

Amanda Moilanen
Just nyt mä teen suomalaista teatteria ruotsinsuomalaisen

osa arkipäivä
en del av vardagen
aivan pienestä asti
ända sen liten
lukio
gymnasiet
muita keinoja

harrastusteatteriliiton kautta. Ja sit mä oon ollu vähän töissä Finska butiken, sielläkin on saanut käyttää suomen kieltä. Tällä hetkellä niitten kautta.

Mitä tää kaksikielisyys sulle merkitsee?

Se on vähän erilaista olla kaksikielinen ja olla muitten kaksikielisten kanssa yhdessä joka päivä. Nyt kun mä tapaan uusia ihmisiä, ruotsalaisia, niin mä en pysty käyttää näitä mun... tai no vitsailla suomeksi. Tai jos joku sana jostain syystä unohtuis ruotsiksi niin… Voi käyttää näitä molempia kieliä.

Miksi se on sulle tärkeää pitää suomen kieltä yllä?

Se on vähän mulle identiteettijuttu. Just kun mä oon käyny suomalaista esikoulua ja peruskoulua niin mä siellä automaattisesti pystyin olla mukana ruotsinsuomalaisessa communityssa ja pitää kieltä yllä. Mä huomasin, että se oli vähän tyhjää sen jälkeen, kun jätti peruskoulun, että mä halusin vielä pitää kieltä yllä ja tavata muita ruotsinsuomalaisia.

andra sätt
käyttää kotikieltään
använda sitt hemspråk
harrastajateatteri
amatörteater
tällä hetkellä
just nu
kaksikielisyys
tvåspråkighet
uusia ihmisiä
nytt folk / människor
vitsailla suomeksi
skämta på finska
jostain syystä
av någon anledning
molempia kieliä
båda språken
pitää kieltä yllä
hålla språket levande
oli tyhjää
det var tomt
jätti peruskoulun
lämnade grundskolan
tavata muita
träffa andra

Lähetyksen lopuksi vielä yksi Amandan suosikkikappaleista *Tämän kylän poikii*. Sen esittää yhtye Pariisin kevät.

Vähän aikaa nauttia, vähän aikaa laulaa laulu
Ihmettelen miten kaikki lipuu ohi
Tulee juhannus ja joulu
Uudestaan
Otan ensimmäisen junan
Jonnekin ja herään kyläpahasesta
Täytyy kirjoittaa äidille, täällä naiset on kuin noitii
Ne kysyy: "Ootsie tämän kylän poikii?"

suosikkikappale
favoritlåt
vähän aikaa
en liten stund
nauttia
njuta
laulaa laulu
sjunga en sång
ihmettelen
jag undrar
lipuu ohi
glider förbi
juhannus ja joulu
midsommar och jul
uudestaan
på nytt
jonnekin
någonstans
kyläpahanen
byhåla
naiset on kuin noitii
kvinnorna är som häxor
ne kysyy

de frågar
ootsie tämän kylän poikii?
är du (en pojke) från den här byn?

Tässä kaikki tällä kertaa. Kiitos, että kuuntelitte!